

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szathmáry Géza (címe) pártfogó ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Réti László (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és a dr. Péter Erzsébet (címe) ügyvéd által képviselt (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. október 8-án kelt 22.P.24.748/2007/15. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek személyenként 30.000 (harmincezer) forint + ÁFA fellebbezési költséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... II. rendű alperes ... címmel jelentette meg I. rendű alperes könyvét, amelynek 82. oldalán az szerepelt, hogy „Rémképek emlékeztettek a múltbéli ... kulturális kísérletekre, amelyeket ... és ... neve „fémjelzett”- főleg, ami a pénzek eltűnését illette”.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy ezen mondatban közölt valótlan állítással az alperesek megsértették jóhírnevét. Kérte az alperesek további jogsértéstől való eltiltását, valamint a tévé nyilvánossága előtti bocsánatkéréssel történő elégtétel adására, továbbá 25 millió - 25 millió forint nem vagyoni kár megfizetésére kötelezésüket.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Vitatták a felperes perbeli legitimációját, mivel a felperes a ... munkájára utalva sérelmezte a közölteket, azonban a könyvben az alapítvány nem került említésre.

Az I. rendű alperes előadta, hogy a könyvbeli mondat pletykán alapult, de az nem jogsértő, mert a szerző egy korszakot jellemzett oly módon, hogy abban az időben pénzek tűntek el és ez nem értelmezhető úgy, hogy a felperes tevőlegesen részt vett volna a pénzek eltüntetésében. Az így megformált véleménynek valóságalapja van.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. és II. rendű alpereseknek fejenként 100.000-100.000 forint + áfa perköltséget.

A le nem rótt kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli.

Az indokolásban ismertette a Ptk. 75. §-át, a 78. § rendelkezését, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalását.

Kiemelte, hogy a perbeli esetben a kifogásolt könyvbeli rész csak azt tartalmazza, hogy volt egy korszak az ... kulturális kapcsolatokban, amelyre az volt a jellemző, hogy „pénzek tűntek el”. Ezzel kapcsolatosan említette meg a szerző a felperes személyét, ami azonban nem egyenértékű azzal, hogy a felperes tevőlegesen részt vett volna a pénzek jogtalan felhasználásában. Ez csak annyit jelentett, hogy egy időben a kulturális programok szervezése nem volt megfelelő, nem hozott kellő eredményt, nem volt gazdaságos, amely megállapítás olyan véleménynyilvánításnak minősül, ami jogsérelmet nem valósít meg. Az I. rendű alperes ezen véleményét hallomásra alapította, azonban annak valóságtartalmát tanúbizonyítással alátámasztotta.

... tanúként azt adta elő, hogy a könyv nem a felperest vádolta. Azt a tanú csak hallomásból tudta, hogy a programot a minisztérium dotálta és a pénzből a művészeknek is részesedniük kellett volna, azonban ez nem történt meg.

Az elsőfokú bíróság erre tekintettel megállapította, hogy a könyvben nem arról volt szó, hogy a felperest a „pénzek eltűnésével” vádolták, így jogsértő közlést a ... című kiadvány sérelmezett része nem tartalmazott, ezért a keresetet jogalap hiányában elutasította, így a nem vagyoni kártérítés iránti igényt nem kellett vizsgálnia.

Rögzítette azonban az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, felhívás ellenére nem vagyoni hátrányát nem is igazolta. A tanúkihallgatásra tett felperesi indítványt azért utasította el, mert a tanúk a ... munkájára vonatkozóan tudtak volna tanúvallomást tenni, azonban ez nem volt a per tárgya.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet alaptalanságára, jogtalanságára hivatkozva annak hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Közölte, nem volt a ... elnöke a perindításkor, az alapítvány már nem is létezett és keresetét, mint magánszemély nyújtotta be. Álláspontja szerint a kifogásolt mondat akkor is jogsértő, ha azt véleményként fogalmazta meg a szerző. Egyébként nem is vélemény az I. rendű alperes közlése, hanem egy olyan kategorikus kijelentés, amelyben olyan személlyel hozták összefüggésbe, mosták össze, akit nem is ismer.

Tekintve, hogy a mai napig karitatív munkát végez, ezért a pénzek eltűnésével való kapcsolatba hozása jótékonyági munkáját negatív módon befolyásolta.

Gyenge védekezésnek tartotta a pletykára való hivatkozást, arról ugyanis a szerzőnek meg kellett volna győződnie és csak akkor jelentethette volna meg a könyvében. A korszak jellemzésére sem lehet hivatkozni, mert csak kizárólag egy kulturális hetet szervezett, azt is 1998-ban.

Kiemelte, hogy a megformált vélemény valóságtartalmát az alperesek hamis tanúzással támasztották alá és egy 1998. évi szilveszteri estén elhangzottakra emlékezve jelentették meg. Közölte, nem egy sajtóközleményről, hanem egy könyvről, egy irodalmi alkotásról van szó, így a kereset nem valóságos tartalma szerint került elbírálásra.

Az I. rendű alperes nem véleményt mondott, nem értékelt vagy bírált, hanem kijelentette, hogy ő a pénzek eltűnésében vett részt. Téves az az álláspont is, hogy a hivatkozott korszakban a kulturális programok szervezése nem volt megfelelő, ezt cáfolja, hogy a bevételből az orvosi műszer megvásárlása a ... kórház javára megtörtént. Egyébként az alapítvány nem végezhetett gazdasági tevékenységet, haszontermelést és egy alapítványnál mindig több a ráfordítás, mint a bevétel.

Közölte, nem volt olyan kikötés sem, hogy a támogatott pénzből a művészeknek részesedniük kellett volna.

Eljárási hibaként értékelte, hogy a tanúbizonyítási indítványáról az elsőfokú bíróság nem hozott végzést. Közölte, hogy a könyv azóta is kapható, így a jogsértés folyamatos.

Érdekesnek tartotta, hogy a per alatt a szerző bocsánatot is kért, egyezkedésre is felszólították, mégsem került megállapításra jogsértés.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt emeli ki, hogy a tárgyalás elhalasztására nem volt eljárásjogi lehetőség, mert a Pp. 245. §-ának rendelkezése szerint a fellebbezési tárgyalásra szabályszerűen megidézetteknek elmaradása a tárgyalás megtartását és a fellebbezés elintézését nem gátolja.

A Pp. 73/B §. alapján, ha a jogi képviselő kötelező abban az esetben a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan.

A felperes részére a Fővárosi Igazságügyi Hivatal Jogi Segítségnyújtó Szolgálat a pártfogó ügyvédet rendelt ki, aki bejelentette hogy a fellebbezési tárgyaláson nem tud részt venni.

A felperes személyesen a tárgyalás elhalasztását kérte.

A másodfokú bíróság figyelemmel a Pp. 73/A-B. §-a alapján úgy ítélte meg, hogy a felperesi képviselő mulasztása nem akadályozza az érdemi döntés meghozatalát, hiszen az elsőfokú bíróság teljes körű bizonyítási eljárást folytatott le, a felperes

valamennyi érdemi nyilatkozatát értékelte és figyelembe vette azt is, hogy a felperes részéről részletes, mindenre kiterjedő fellebbezési kérelem került előterjesztésre, így a tárgyalás elhalasztása nem volt indokolt, tekintettel arra is, hogy ahhoz az alperesek nem járultak hozzá.

A felperesi kereseti kérelem érdemi felülvizsgálata körében a Fővárosi Ítélőtábla azt emeli ki, a Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jogvédelem abban az esetben indokolt, ha a sérelem objektív valótlanyságot tartalmazó tényállítás útján, vagy a valós tények hamis színben való feltüntetésével valósul meg.

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése alapelvi szinten rendeli védeni a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogot, értékelve azt, hogy a véleménynyilvánítás az egyéni önkifejezés alapja, ami lehetővé teszi az egyén számára gondolatainak, álláspontjának, érzéseinek a megfogalmazását és másokkal történő megosztását.

A véleménynyilvánítás szabadsága minden közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül annak módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől és legtöbbször valóságtartalmától is. Fokozott védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, tekintet nélkül arra, ha esetleg túlzóak és felfokozottak is. A véleményszabadság lehetővé teszi nézetek, eszmék szabad kifejtését még akkor is, ha azok egyeseket megbotránkoztatnak, népszerűtlenek vagy sajátos elképzeléseken alapulnak. A véleménynyilvánítás jogát korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni.

A Fővárosi Ítélőtábla hangsúlyozottan a Pp. 206 §-ára hivatkozással - az elsőfokú bírósággal egyetértve - úgy ítélte meg, hogy a ... című könyvnek a felperes személyét érintő egy mondatos közlése nem terjed túl a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos keretein.

A másodfokú bíróság arra is rámutat, hogy a könyvben szereplő mondat nem utal arra, hogy a felperes közvetlenül részt vett volna a „pénzek eltüntetésében” ezen túl a tanúk hallomása, illetve nyilatkozata, a szerző napló jellegű bejegyzései alátámasztották a megjelentetett véleményt. Így a tanúk visszaemlékezése, a rendelkezésre álló írásbeli bizonyítékok - ... és a ... együttes életszerű nyilatkozata - az író naplószerű írásának, véleményének igazolására megfelelő bizonyítékul szolgált.

Mindezen körülmények Pp. 206. §-a szerinti mérlegelése, valamint a hasonló ügyekben megnyilvánuló bírósági gyakorlat alapján a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság kialakított álláspontját a tekintetben, hogy az alperesek véleménynyilvánításukkal személyhez fűződő jogokat nem sértettek és nem merült fel olyan eljárásjogi szabálysértés sem az elsőfokú eljárás során, ami indokolta volna az érdemi határozat hatályon kívül helyezését, ezért a Fővárosi Ítélőtábla az

elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta annak helyes indokai alapján.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára, illetve a felperes személyes költségmentességére.

, 2010. július 1.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő